

La Comédiathèque

A kötél

Jean-Pierre
Martinez

comediatheque.net

Ez a szöveg olvasás céljából hozzáférhető.

Ha a művet nyilvánosan kívánja előadni – akár hivatásos színpadon, akár amatőr színházban –, előzetesen be kell szereznie a szerző előadási engedélyét.

Kapcsolat:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

A kötél

Jean-Pierre Martinez

A szerző fordítása

Egy zsarnok uralma alatt álló országban, miközben egyre nő az elégedetlenség és tombol az elnyomás, egy orvos és egy pap azon vitázik, vajon hivatásuk szent kötelessége elsőbbséget élvez-e azzal a kötelességgel szemben, amely mindkettőjükre állampolgárként is hárul. A tét nem kevesebb, mint a diktátor élete vagy halála, s ezzel együtt a rendszer fennmaradása vagy bukásának felgyorsítása...

Szereplők

Az orvos

A pap

© La Comédiathèque

Egy katonai orvos rendelője az Elnöki Palotában. Semmi sem utal arra, hol és mikor játszódik a történet, de az íróasztal fölött trónoló, egyenruhás, kitüntetésekkel teleaggatott tábornokot ábrázoló méltóságteljes portré jelzi, hogy az események egy zsarnok uralma alatt álló országban zajlanak. Az orvos fehér köpenyben ül az íróasztala mögött. Bármilyen korú lehet, de életkora természetesen meghatározza majd a figura karakterét. Kivesz egy orvosi felvételt egy dossziéból, feláll, és a nézőtér felőli képzeletbeli ablak fényénél vizsgálgatni kezdi. Megszólal a telefon. Visszamegy az asztalhoz, visszateszi a felvételt a dossziéba, és felveszi a kagylót.

Orvos – Igen, őrmester...? Igen... Rendben, küldje be...

Belép egy fekete reverendát viselő pap. Lehet fiatal vagy idős, de életkora, valamint az orvossal való különbsége hatással lesz a figurájára és a kettejük közötti viszonyra.

Pap – Százados úr...

Az orvos feláll, hogy fogadja.

Orvos – Jó napot, Atyám... Vagy inkább azt mondjam: hadnagy úr? Hiszen ön is katona.

Pap – A harcos szerzetesek kora lejárt. Én mindenekelőtt a Palota lelkesze vagyok. Ahogy ön is elsősorban orvos, gondolom. Egyikünket sem azért osztották be, hogy harcoló alakulatban szolgáljunk, igaz? Az a feladatunk, hogy támogassuk a bajtársainkat, és szükség esetén segítsünk rajtuk.

Orvos – Attól tartok, mindketten csapnivaló harcosok lennénk.

Pap – Szólíthatom Doktor úrnak, ha úgy jobban tetszik.

Orvos – Szólítson, ahogy akar, Atyám... Csak fiamnak ne szólítson...

Pap – Igyekszem észben tartani.

Orvos – Mindenesetre köszönöm, hogy ilyen gyorsan idejött. Igazság szerint ön az első. De kérem, foglaljon helyet... Megkínálhatom egy kávéval? Valami péksüteménnyel...

Pap – Köszönöm, nem kérek. *(Leül.)* Szóval... ha jól tudom, egy oltásról lenne szó.

Orvos – Remélem, nem fél a tűtől...

Pap – Nem... Viszont bevallom, elvesztettem az oltási könyvemet.

Orvos – Nyugodjon meg, még egyetlen betegem sem tudta megmutatni nekem az oltási könyvét. Én magam sem vagyok biztos benne, hová tettem az enyémet...

Pap – Ebben az esetben állok rendelkezésére, Doktor úr.

Orvos – Tudja, a Palotában mindenki sorra kerül... Annyi vírus kering mostanában... A Tábornok kitűnő erőben van, de már nem húszéves. Bár alig hagyja el a Palotát, a lehető legjobban meg kell óvnunk minden kívülről érkező fertőzéstől. Ehhez be kell oltani a közvetlen környezetét. És mindenkit, aki kapcsolatba kerülhet vele.

Pap – Természetesen. Régen ezt, ha jól tudom, egészségügyi kordonnak nevezték...

Orvos – Reméljük, az orvostudományban hatékonyabb ez a módszer, mint a politikában...

Pap – Minden nap imádkozom a Tábornokért, de tökéletesen tisztában vagyok vele, hogy a tudomány segítségét sem szabad lebecsülni.

Orvos – Igen... Valahogy megosztjuk a munkát. A Tábornok személyi orvosaként én a teste épségére ügyelek. Ön pedig, mint a gyóntatója, a lelke üdvösségére.

Pap – És nem tudom, melyikünk feladata nehezebb...

Az orvost meglepi ez a finoman felforgató megjegyzés, és bizalmasabb hangra ösztönzi.

Orvos – Valóban nehéz időket élünk. A Palota orvosaként közvetlenül nem találkozom azokkal a problémákkal, amelyekkel a kollégáimnak szembe kell nézniük, de tudom, hogy az utóbbi napokban özönlenek a sebesültek a kórházba.

Pap – A legutóbbi zavargásoknak sok áldozata volt. Amikor az orvostudomány már nem tud segíteni ezeken a szerencsétleneken, előfordul, hogy elmegyek hozzájuk, hogy némi vigaszt nyújtsak, mielőtt visszaadják lelküket Istennek.

Orvos – A zavargások... vagy inkább azok könyörtelen leverése.

Pap – A rend felbomlását sem lehet hagyni, nem igaz...? Reméljük, mielőbb sikerül békés megoldást találni.

Orvos – A remény... az Egyház területe... Az utca inkább követelni szokott.

Pap – A remény és a követelés között talán marad hely a tárgyalásnak. Nem hisz egy demokratikus átmenet lehetőségében?

Orvos – Demokratikus átmenet...? Miközben az ellenzék vezetőjét épp most tartóztatták le és vetették börtönbe, még egy kirakatper látszata nélkül is?

Pap – Nem mondtam, hogy helyeslem ezeket a módszereket...

Orvos – Az elnyomás napról napra erősödik... Leginkább egy polgárháborútól tartok. Ha pedig egyszer kitör a háború, többé nincs helye kompromisszumnak. Béke már csak egy megadásra kényszerített vesztes és a feltételeit diktáló győztes között köthető.

Pap – Ha háború lenne, abban csak vesztesek lennének... Hívő ember, Doktor úr?

Orvos – Vasárnaponként elmegyek a családommal misére... A hangulat kedvéért... Hiszek bizonyos dolgokban... Bizonyos értékekben...

Pap – Kezdetnek ez sem rossz...

Orvos – Szeretnék jobban hinni az ön Istenében, Atyám. De manapság nincs hiány okból a kételkedésre...

Pap – Azt mondják, gyakorlat teszi a mestert. És néha imádkozás közben talál vissza az ember a hitéhez... Ezért olyan fontosak a szertartások minden vallásban.

Orvos – Eddig főleg azért jártam templomba, hogy érezzem: tartozom valahová. De a mi országunkban a misére járók lassan külön táborrá váltak, és nem vagyok biztos benne, hogy még ehhez akarok tartozni.

Pap – A hatalom sajnos minden korban eszközként használta az Egyházat.

Orvos – Vannak, akik egyszerűen a hatalom eszközének tartják.

Pap – Éppen ezért mindenekelőtt Istenben kell hinni, még akkor is, ha az ember bizalmatlan az Egyházzal szemben.

Orvos – Még mielőtt Istenben hinnénk, az Emberben kell hinnünk, úgy gondolom. Hisz ön az Emberben, Atyám?

Pap – Hiszek abban, hogy Urunk előtt megváltható. A többit az emberek törvényére bízom.

Orvos – Értem... Megadni a császárnak, ami a császáré... aztán mosni kezeinket. Akkor is, ha a császárból zsarnok lett?

A pap láthatóan kényelmetlenül érzi magát.

Pap – Az a hivatásom, hogy meghallgassak másokat, Százados úr. És nem vagyok besúgó alkat. De azért óvatosságra intem. A Palotában vagyunk, nem egy gyóntatószékben, és itt néha a falnak is füle van...

Orvos – Ugyan, Atyám... Ön nem szerzetes. Nem egy kolostorban él, elvágva a világtól. Ha semmit sem teszünk, hallgatólagosan támogatjuk ezt, és ezt ön is jól tudja... Önnek is van felelőssége...

Pap – Természetesen... Egyikünk sem mentesülhet a felelőssége alól. Én is csak ember vagyok, akárcsak ön. A papoknak is vannak megvallandó bűneik, tudja...

Orvos – Egy pap gyónását talán nem olyan rettenetes végighallgatni... Hiúság... torkosság... kísértés... De egy véreskezű diktátorét hallgatni minden vasárnap a mise előtt... Feloldozni a bűnei alól... Az már aligha könnyű...

Pap – Engedje meg, hogy ezen a ponton megtartsam azt a titkot, amelyre a hivatásom kötelez... De úgy érzem, valami konkrétabb probléma foglalkoztatja...

Orvos – Valóban. Nem csak az oltás miatt hívtam ide.

Pap – Hallgatom...

Az orvos habozik.

Orvos – Nem tudom, ismeri-e ezt a történetet. Hitler gyerekkorában egy téli napon beleesett egy folyóba. Egy társa a saját életét kockáztatva a vízbe ugrott, hogy megmentse. Ebből a hős fiúból később pap lett...

Pap – Nem ismertem ezt a történetet... És milyen tanulságot von le belőle?

Orvos – Ha az a jó lélek hagyta volna a fiatal Adolfot megfulladni, másként alakult volna a történelem, nem igaz?

Pap – Valószínűleg...

Orvos – Azt mondják, a rosszból néha jó születhet. Akkor tehát egy jó cselekedetből is születhet katasztrófa.

Pap – Néha bizonyára.

Orvos – Innen a filozófiai kérdés, amely akár vizsgatétel is lehetne: valóban jót cselekszünk-e, ha megmentjük egy fuldokló zsarnok életét?

Pap – De ebben a történetben csak egy gyerekről volt szó...

Orvos – Igen...

Pap – Egy gyerekről, akinek a sorsa még korántsem volt előre megírva.

Orvos – Valóban...

Pap – Ennek a gyereknek egészen más sorsa is lehetett volna, ha később másként alakul az élete. Ha például nem bukik meg kétszer a Bécsi Képzőművészeti Akadémia felvételijén, talán festő lett volna belőle...

Orvos – Ez is egy lehetőség.

Pap – Akkor a vizsgáztatóit is felelőssé teszi a holokausztért?

Orvos – Nem tudom...

Pap – Végző soron egy ember sorsa egymást követő véletlenek sokaságából áll össze.

Orvos – És mi van, ha ezek a véletlenek mégsem valódi véletlenek? Ha mi csak azoknak a számtalan okoknak a szerencsétlen következményei vagyunk, amelyek meghatároznak bennünket? Ha minden előre meg van írva?

Pap – Ebben az esetben az is előre meg volt írva, hogy Hitler megmenekül a fulladástól. És hogy megbukik a képzőművészeti felvételin. És akkor senki sem felelős azért, amit Hitler később tett. Rajta kívül, természetesen.

Orvos – Ön szerint tehát a determinizmus mégis a szabad akaratnak van alárendelve?

Pap – Egyvalami biztos: senki sem láthatja előre teljes bizonyossággal a jövőt. Orvosként életeket ment. Gyerekek életét is. Anélkül, hogy tudná, mi lesz később ezekből a gyerekekből...

Orvos – Igen, de ha tudnám...? Ez csak egy feltevés. Ha én láttam volna fuldokolni a fiatal Adolfot. Úgy, hogy tudom, mivé válik majd. Egy szörnyeteggé...

Pap – Mondtam már, ez képtelen feltevés... És akkor mi lett volna? Hagyta volna megfulladni azt a gyereket...?

Orvos – Pontosan ezt kérdezem magamtól... *(Az orvos a közönség felé fordul.)* És önöktől is...

A pap megdermed, mintha megállna az idő, és a fényváltás jelzi, hogy ez a közönséghez intézett, a negyedik falat áttörő kiszólás zárójelként ékelődik az előadás menetébe.

Orvos – Képzeljék el... Egy folyóparton sétálnak, és meglátnak egy fuldokló gyereket. Tudják, hogy ez a gyerek Adolf Hitler. Odadobnak neki egy kötelet, hogy kihúzzák, vagy nem? Még csak az életüket sem kell kockáztatniuk azzal, hogy utána ugranak. Ugyanakkor nyugodtan tehetnek úgy, mintha észre sem vették volna. Nem a hősiesség és a segítségnyújtás elmulasztása között kell választaniuk, egyszerűen csak dönteniük kell. Segítségért kiált. Mit tesznek? Odadobnak neki egy kötelet, hogy megmentsek, vagy hagyják meghalni? Nem könnyű válaszolni erre a kérdésre, igaz?

Szünet.

Orvos – Ki dobna neki kötelet? Emelje fel a kezét... *(Időt hagy arra, hogy a nézők felemeljék vagy ne emeljék fel a kezüket.)* Ki nézne félre, és menne tovább? Emelje fel a kezét. *(Időt hagy arra, hogy a nézők felemeljék vagy ne emeljék fel a kezüket.)* Rendben... És most... mi lenne, ha nem a fiatal Hitler lenne az, hanem egy politikus, férfi vagy nő, aki megválasztása esetén zsarnokká válhatna. Mondjuk... tudják, kire gondolok... Kezet nyújtának neki, hogy megmentsek, vagy sem? Nem könnyű, ugye? Létezik erre egyetlen, erkölcs által diktált elvi válasz... vagy mindig az adott esetet kell mérlegelni? És akkor hol húzzuk meg a határt? Milyen szempontok alapján megmentjük meg az egyiket, és hagyjuk meghalni a másikat?

A fény visszaáll, és visszatérünk az előző helyzethez, mintha ez a kiszólás meg sem történt volna. A cselekmény onnan folytatódik, ahol abbamaradt.

Pap – Úgy érzem, a kérdése nem pusztán elméleti.

Orvos – Valóban tanácsra van szükségem. De ahogy mondta, nem gyóntatószékben vagyunk...

Pap – Ha ezt kívánja, meggyóntathatom.

Orvos – És akkor senkinek sem mondhatná el, amit önnek bevallottam?

Pap – Ez a gyónási titok lényege. Ahogy az orvosi titoktartásé is.

Orvos – Bocsásson meg, de... ilyen időkben nehezen képzelem el, hogy sorban álljak gyónni.

Pap – Egy pap bárhol meghallgathat egy gyónást.

Orvos – Itt? Most?

Pap – A Palota tábori lelkészeként rendelkezésére állok.

Orvos – Rendben. Akkor gyónni szeretnék, Atyám...

A pap a társalgó testtartásból a gyóntatás helyzetébe vált, közben keresztet vet.

Pap – Imádkozzunk együtt azért, hogy Isten megadja nekünk a kegyelmet bűneink felismeréséhez.

Orvos – Ámen...

Pap – Hallgatom, fiam.

Orvos – Lelkiismereti kérdésben kérem a segítségét, Atyám.

Pap – Igyekszem a legjobb tudásom szerint eligazítani. Urunk tanítása alapján.

Orvos – Néhány hete megvizsgáltam a Tábornokot. Rutinvizsgálat volt. És találtam nála egy szívrendszeri rendellenességet... amit később más vizsgálatok is megerősítettek.

Pap – Rendellenességet...?

Orvos – Pontosabban hasi aortaaneurizmát... Bizony, még a diktátoroknak is van szívük, tudja...

Pap – Ez valóban aggasztó... És gondolom, súlyos.

Orvos – Igen.

Pap – De kezelhető?

Orvos – Műtéttel és megfelelő kezeléssel igen. Ha időben észreveszik.

Pap – Akkor miért jelent ez önnek dilemmát?

Orvos – Ha szólok róla valamelyik kollégámnak, a Tábornokot kezelni fogják, és még évekig élhet...

Pap – És...?

Orvos – Ha nem szólok, néhány héten belül meghal. Talán már holnap. És valószínűleg a diktatúra sem éli túl...

A pap egy pillanatig szóhoz sem jut.

Pap – Ugye ezt nem gondolja komolyan...?

Orvos – Egyedülálló alkalom arra, hogy megváltoztassuk a történelem menetét, nem? Megbuktatni ezt a rendszert, és ezzel megmenteni azoknak az ellenzékieknek az életét, akiket nap mint nap kivégeznek a börtönudvarokon. Vagy akiket tüntetés közben lő le a rendőrség. Az ímént ön említette egy demokratikus átmenet lehetőségét...

Pap – Úgy, hogy halálra ítéli egyik betegét, aki az ön kezébe tette az életét?

Orvos – Hogy sok másikat megmentsek, igen. Miért ne tekinthetnénk ezt ellenállási cselekedetnek?

Pap – Mert mielőtt elkötelezett állampolgár lenne, ön orvos! Köti a hippokratészi eskü!

Orvos *(a hippokratészi esküből idézve)* – Soha nem idézem elő szándékosan senki halálát. Primum non nocere...

Pap – Először is: ne árts...

Orvos – Éppen ezért beszéltem lelkiismereti dilemmáról... Ma két egymásnak ellentmondó parancs között kell döntenem. Az orvos azt mondja bennem, hogy csak a beteget lássam, és gyógyítsam meg. Az állampolgár pedig azt mondja, vegyem figyelembe ennek az embernek a bűneit, és hagyjam meghalni, hogy ne követhessen el újabbakat.

Pap – Megfeledkezik a katonáról, akinek engedelmeskednie kell a parancsoknak.

Orvos – Engedelmeskedni a parancsoknak... Ilyen alapon a nürnbergi perben mindenkit fel kellett volna menteni. Mind azt állították, hogy csak a felettesük parancsát teljesítették...

Pap – A tanácsomat kérte, nem igaz?

Orvos – Arra nem tettem ígéretet, hogy meg is fogadom... De hallgatom...

Pap – Az orvos tegye a kötelességét, és tartsa tiszteletben az esküjét. A katona aztán szabadon megtagadhatja azokat a parancsokat, amelyeket méltatlannak tart. Az állampolgár pedig fellázadhat, és ha kell, részt vehet az ellenállásban.

Orvos – De ma a katona és az állampolgár tehetetlen egy félelmetesen hatékony elnyomó gépezettel szemben. Egyedül az orvosnak van hatalma véget vetni a diktatúrának azzal, hogy siettetni a diktátor halálát.

Pap – Orvosként élet-halál hatalmat ad magának a betegek fölött? Istennek képzelet magát?

Orvos – Ha az ön Istene hagyja, hogy egy zsarnok hatalmon maradjon, akkor az embereknek kell közbelépniük, és letaszítaniuk a talapzatáról.

Pap – De orvosként önnek is szent hivatása van, akárcsak nekem. Minden embernek joga van az ellátáshoz, bármit is tett korábban, ahogy minden vádlottnak joga van a védelemhez, bármilyen bűnt követett el.

Orvos (*ironikusan*) – És minden bűnösnek joga van a bocsánathoz, bármilyen súlyosak is a vétkei, igaz?

Pap – Ha őszintén megbánja őket, igen.

Orvos – A Tábornok mondta önnek gyónás közben, hogy megbánta a bűneit?

Pap – Ez is a gyóntatót kötelező titok körébe tartozik.

Orvos – Ha meg is bánta, az mindenesetre nem akadályozza abban, hogy továbbra is büntetlenül gyilkolja az ellenfeleit. Lelki vezetőjeként, ha megengedi, nem úgy tűnik, hogy túl nagy befolyása lenne rá.

Pap – A zsarnokok, akárcsak ön, meg vannak győződve róla, hogy a nép javáért cselekszenek. Azt állítják, hogy a hitük szerint járnak el, sőt gyakran a vallás védelmezőiként tüntetik fel magukat...

Orvos – Nem úgy látom, hogy ön meg lenne erről győződve.

Pap – Nem az én dolgom ítélkezni... Hiszek a bűnbánatban és a megbocsátásban. És azt választottam, hogy Istent szolgálom.

Orvos – Én pedig az embereket.

Pap – Igen. Minden embert. Kivétel nélkül. Orvosok, papok, ügyvédek... mi vagyunk azok, akikben még a legrosszabb ember is feltétlenül megbízhat. Ez a vállalásunk. Nehéz és hálátlan küldetés, de nélkülözhetetlen. Mi vagyunk az utolsó védvonal a barbársággal szemben. És az utolsó menedék azok számára, akiket már mindenki elítélt, de akikben még pislákol valami az emberségből.

Orvos – Lehet, de amíg mi itt eszmefuttatásokat folytatunk, odakint állampolgárok halnak meg golyótól vagy kínzás közben.

Pap – És ön esküszegéssel és gyilkossággal akarja megmenteni az Emberiséget? A zsarnok módszereivel akar véget vetni a zsarnokságnak? Megtagadva azt az esküt, amelyet ünnepélyesen tett a kollégái előtt?

Orvos – Mondtam már. Nem könnyű döntés...

A pap megdermed, és a fény újabb közönséghez szóló kitérőt jelez.

Orvos *(a közönséghez)* – Ha önök orvosok lennének, mit tennének a helyemben ilyen helyzetben? *(Felveszi az asztalról a dossziét, és megmutatja a közönségnek.)* Ki adná át ezt a dossziét egy kollégának, hogy megmentse a Tábornok életét? Emelje fel a kezét! *(Időt hagy arra, hogy a közönség egy része felemelhesse a kezét.)* Ki tenné el a dossziét egy fiókba, és hagyná meghalni ezt a zsarnokot? Emelje fel a kezét! *(Időt hagy arra, hogy a közönség egy része felemelhesse a kezét.)* De önök nem orvosok, igaz...?

A fény visszaáll, és a cselekmény folytatódik.

Pap – Híve a halálbüntetésnek, Doktor úr?

Orvos – Nem... Normális körülmények között nem.

Pap – A halálbüntetés mellett vagy ellene vagyunk. Nem lehetnek kivételek. Különben hamarosan csak kivételek lennének. Az élet szent. Még a világi államokban is ennek az elvnek a nevében törölték el a halálbüntetést... Hogy még a legrosszabb bűnözőtől se tagadják meg végérvényesen az emberi mivoltát... és hogy fenntartsák a megváltás akár legcsekélyebb lehetőségét is.

Orvos – Én támogatom az abortuszt. És bizonyos esetekben az eutanáziát is. Orvosként előfordulhat, hogy halált kell okoznom. Vagyis megszegnem a hippokratészi esküt. De hadd fordítsam vissza önre a kérdést. Ön minden körülmények között az élet feltétlen védelme mellett áll?

Pap – Papként igen.

Orvos – Tehát az abortuszt akkor is ellenzi, ha a terhesség nemi erőszak következménye, vagy ha az anya életét veszélyezteti? És azt is ellenzi, hogy véget vessünk egy olyan ember elviselhetetlen szenvedésének, akin az orvostudomány már nem tud segíteni?

Pap – Emberként nem vagyok érzéketlen az emberi szenvedéssel szemben...

Orvos – Vagyis néha ön is az embert helyezi a pap elé, amikor a valóság nehéz kérdéseire kell válaszolnia. Ahelyett, hogy olyan nagy erkölcsi elvek mögé bújna, amelyek olykor embertelen döntésekhez vezetnek.

Pap – Papként nincs hatalmam elvenni senki életét... De ha egy orvos azt gyónná meg nekem, hogy egészen kivételes körülmények között megtette, és őszintén megbánta, feloldoznám.

Orvos – Akkor elég lesz a Tábornok halála után meggyónnom önnek. Megkönnyebbül majd az én lelkiismeretem is, meg az öné is.

Pap – Tehát már döntött...

Orvos – Hiszen ráadásul ön vállalja, hogy feloldoz.

Pap – Ön tudatosan hagyna meghalni egy embert. Előre nem adhatok feloldozást.

Orvos – Végül is a Tábornok már öreg... Legfeljebb néhány hónappal hoznám előre a halálát. Talán csak néhány nappal... Ezt azért nehéz volna valódi gyilkosságnak nevezni... Mondjuk úgy, hogy elkerüljük a túlzott, értelmetlen kezelést.

Pap – Szavakkal játszik. De nem hagyhatom, hogy ilyen szörnyűséget kövessen el.

Orvos – Odáig menne, hogy feljelent?

Pap – Ez a kötelességem.

Orvos – Emlékeztetem, hogy köti a gyónási titok!

Pap – Igen. Az Egyház tanítása szerint a gyónási titok sérthetetlen. De ennek az országnak a törvénye arra kötelez, hogy jelezzem, ha egy ember élete közvetlen veszélyben van.

Orvos – Vagyis ha hallgat, megszegi az emberek törvényét; ha beszél, a gyónási titkot... Érdekes. Pedig a múltban az Egyház sokkal förtelmesebb bűnök ügyében is hallgatott...

Pap – Ha valaki közli velem, hogy meg akar ölni egy másik embert, vagy merényletre készül, ennek az országnak a törvénye szerint értesítenem kell az igazságszolgáltatást. Ha hallgatnék, engem is felelősség terhelhetne azért, hogy nem akadályoztam meg a bűncselekményt. Egy ügyvéd vagy egy orvos is hasonló helyzetbe kerülhet, ha tudomást szerez egy készülő gyilkosságról. Ezt ön nagyon jól tudja.

Orvos – De én nem fogok megölni senkit. Csak hagyom, hogy a természet tegye a dolgát... Bizonyos értelemben hagyom, hogy Isten tegye a dolgát.

Pap – Akkor hivatkozik Istenre, amikor éppen megfelel önnek. Miközben nem is hisz Benne.

Orvos – Tehát ön is megszegi az esküjét?

Pap – Talán. Ha beszélek, megsértem a gyónási titkot. Ha hallgatok, megszegem ennek az országnak a törvényét, és talán hagyok meghalni egy embert. Önnek a hippokratészi eskü és az állampolgári kötelessége között kell választania. Nekem is két kötelesség között.

Orvos – Akkor is, ha azzal, hogy feljelent ennek a totalitárius rendszernek a rendőrségén, biztos halálra ítéel engem?

Pap – Csak teljesítenie kell orvosi kötelességét, és elkerülheti ezt az ítéletet...

Orvos – Én az állampolgári kötelességemet fogom teljesíteni.

Pap – Akkor nem hagy más választást...

Orvos – Biztos benne, hogy a pap fog feljelenteni, és nem a tiszt?

Pap – Pap vagyok, mielőtt tiszt lennék. De ember vagyok, mielőtt pap lennék. És az az ember, aki vagyok, nem hagyja, hogy elvegye egy embertársa életét.

Megszólal a telefon. Az orvos felveszi.

Orvos – Igen, őrmester? Hallgatom... Értem... Rendben... Amint tudok, odamegyek... *(Leteszi.)* Az ellenzék vezetőjét most találták meg felakasztva a cellájában...

A papot megrendíti a hír.

Pap – Ez borzalmas...

Orvos – Azt kérik, állapítsam meg a halál beálltát, és hivatalosan igazoljam, hogy valóban öngyilkosság történt. Látja, Atyám, a Tábornok nem bajlódik titkolózással, amikor megöleti az ellenfeleit. Fényes nappal teszi. És nekem, mint igazságügyi orvosszakértőnek kell ezeket a gyilkosságokat öngyilkosságnak álcáznom.

Pap – Ez gyalázat... És ön részt vesz ebben a színjátékban?

Orvos – Az imént még azt akarta, hogy egyszerűen engedelmeskedjek a parancsoknak!

Pap – Ebben igaza van. Ha a parancs törvénytelen vagy erkölcstelen, kötelesség megtagadni.

Orvos – Elmondtam, hogyan vethetnék véget fájdalom nélkül ennek az egyre fokozódó erőszaknak...

A cselekmény megdermed, és a fény újabb közönséghez szóló kitérőt jelez.

Pap *(a közönséghez)* – Mivel most nem hagyatkozhatom Istenre, az önök segítségére van szükségem... Önök papok. Mit tennének a helyemben? Ki jelentené fel ezt az orvost, miután gyónásban hallotta a szándékát, hogy megmentse egy olyan ember életét, aki egyben könyörtelen zsarnok is? Emelje fel a kezét. *(Időt hagy arra, hogy néhány néző felemelhesse a kezét.)* Ki hallgatna, és hagyná, hogy ez az orvos azzal kövessen el gyilkosságot, hogy szándékosan nem kezeli a betegét? Emelje fel a kezét. *(Időt hagy arra, hogy néhány néző felemelhesse a kezét.)* De önök nem papok, igaz?

A fény visszaáll, és a cselekmény folytatódik.

Pap – Bevallom, tehetetlennek érzem magam ennyi erőszakkal szemben...

Orvos – Ha beszél, az én halálom is a lelkiismeretét terheli majd... Láttá, hogyan bánták a Tábornok az ellenfeleivel. Engem is felakasztva találnak majd a cellámban... Tényleg fel fog jelenteni?

Pap – Nem, ha megakadályoz benne...

Orvos – Megakadályozom? Hogyan?

Pap – Úgy, hogy engem is megöl...

Orvos – Ezt akarja?

Pap – Önre bízom a választást.

Orvos – Hogy önnek ne kelljen választania... Kinek képzelet magát, Atyám, hogy így felajánlja magát áldozatul? Jézus Krisztusnak? De az ön áldozatának semmi értelme nem lenne... és senkinek sem használna!

Pap – Jézus azért áldozta fel magát, hogy lehetőséget adjon az embereknek a kiengesztelődésre. A vallás szó egyik hagyományos értelmezése is erre utal: összekötni az embereket egymással. És ez az eucharisztia értelme is. Az emberek közössége...

Bizonytalan pillanat. Az orvos láthatóan kifogyott az érvekből.

Orvos – Ebben az esetben... a mise véget ért, Atyám... És eljött az injekció ideje...

Pap – Készen állok.

Az orvos előkészíti az injekciót, miközben a pap figyel.

Orvos – Nyugodjon meg, nem fog fájni. Szinte semmit sem fog érezni...

Pap – Teljesen önre bízom magam... ahogy minden más betege is.

Az orvos beadja neki az injekciót.

Orvos – Még mindig nem kér valamit inni?

Pap – Egy pohár vizet elfogadok.

Orvos – Hozok...

Az orvos kimegy. A pap észreveszi a dossziét az asztalon. Felveszi, de nem nyitja ki. Az orvos visszatér egy pohár vízzel.

Orvos – Hé... Vigyázzon, Atyám, orvosi titok...

Pap – Úgysem tudnám értelmezni ezeket a felvételeket...

Az orvos átnyújtja a pohár vizet, a pap elveszi.

Orvos – Tessék, a vize.

Pap – Az elítélt utolsó pohara...?

Orvos – Valóban kész lenne feláldozni magát, csak hogy ne kelljen vállalnia a felelősséget?

Pap – Hogy kibújjak a felelősség alól, azért nem. Hogy ne kelljen elárulnom a meggyőződésemet, talán.

Orvos – Nem inkább menekülés ez a valóság elől, hogy ne kelljen szembenéznie vele? Lehet, hogy jobban tette volna, ha szerzetes lesz.

Pap – Bizonyára könnyebb lett volna.

Orvos – És mindezt azért, hogy megmentsen egy embert, aki emberiség elleni bűncselekményeket követett el.

Pap – Majd Isten ítélkezik fölötte. Vagy az emberek igazságszolgáltatása.

Orvos – Egyelőre ő maga az igazságszolgáltatás... És azt állítja, hogy Isten nevében ítél.

Pap – Higgye el, ezt az új inkvizíciót én sem támogatom.

Orvos – Mégsem tett semmit ellene... A rendszer bukása után akár tanúskodásra is kötelezhetik, tudja? A gyónási titok ellenére... Azt vetik majd a szemére, hogy kollaborált.

Pap – Igen... Ahogy ön is... Ön a Tábornok személyi orvosa. És egyelőre nem éppen kérlelhetetlen ellenzékiként ismerik... Nem azért akarja elhagyni a hajót közvetlenül a hajótörés előtt, hogy biztosítsa magának a nyugodt jövőt... miután hagyta a kapitányt megfulladni?

Orvos – Még utolsó pillanatban átállt ellenállónak sem adhatnám ki magam, sajnós. Siettettem volna a zsarnok végét, de mivel ezzel megszegttem volna az orvosi eskümet, még csak nem is dicsekedhetnék ezzel a hőstettel.

Pap – Megölhetné nyíltan is. Egy pisztolylövéssel. Tisztként van fegyvere, és rendszeresen fogadja a Tábornokot vizsgálatra.

Orvos – Attól tartok, sosem leszek hős. Nem leszek Brutus, aki az összegyűlt szenátus előtt leszúrja Caesart. Nincs hozzá bátorságom. Önnel ellentétben nincs bennem hajlam az önfeláldozásra. Valóban gyáva vagyok.

Pap – Éppen ezért felel meg önnek ez a titokban elkövetett gyilkosság, nem igaz...?

Orvos – Bűn bűnhődés nélkül... De posztumusz dicsőség nélkül is.

Pap – Hogy bűnhődés nélkül-e, az még kérdés. A diktatúra talán nem végezteti ki a Tábornok meggyilkolásáért, de a felszabadítók még elítélhetik kollaborációért. Ahogy engem is...

Orvos – Látja, számomra sincs jó megoldás. És igaza van. Végül is megérdemelném. Kezdetben támogattam ezt az államcsínyt. Hogy elkerüljük a káoszt. Hittem benne, hogy a rend helyreállítása jót tesz. De amikor a rendet az erősebbek kényszerítik a gyengébbekre, hamar újabb rendetlenséggé válik.

Pap – Sajnos a rendet és a rendetlenséget egyaránt az erősebb joga uralja.

Orvos – Akkor mit tegyünk?

Pap – Az Ember sorsa az, hogy térkép nélkül vándoroljon egy úttalan sivatagban, egy nem létező oázist keresve. Ezért jobb, ha az ember útítársa a Hit...

Az orvos kiveszi a dossziéból az orvosi felvételt.

Orvos – Vagy a tudomány fénye... Tudja, mi a szemiológia, Atyám?

Pap – A jelek tanulmányozása. Attól, hogy valakinek van hite, még érdekelheti a tudomány, Doktor úr. És fordítva: a legnagyobb tudósok között is vannak hívők.

Orvos – Az orvostudományban a szemiológia a tünetek vizsgálata, amelyek alapján felállítható a diagnózis, és előírható a kezelés. Végző soron az orvosok az egykori jósök örökösei, akik azt állították, hogy az állatok belsősegeiből kiolvassák a jövőt.

Pap – Az ókori Rómában a haruspexek olvastak a feláldozott állatok belsősegeiből. Az augurok inkább a madarak röptét értelmezték...

Orvos – Akárhogy is, ezek a jósök az ön elődei is, nem?

Pap – Igen. Valaha ugyanazt a mesterséget űztük, ön és én. A tudomány és a vallás útja csak viszonylag nemrég vált külön. Jóban, és néha rosszban is...

Az orvos előveszi az orvosi felvételt, és nézi.

Orvos – Jeleket olvasni... Végül is az orvostudomány ma sem egzakt tudomány... Egyszerűen tévedhettem is... Mindenki szemében csak orvosi tévedés lenne...

Pap – De ön tudni fogja, hogy szándékosan hagyta meghalni az egyik betegét.

Orvos – Azokra fogok gondolni, akiket megmentettem.

Pap – Mint azok a jósök, akikről beszélt, ön azt hiszi, ismeri a jövőt, és egymaga képes befolyásolni a történelem menetét?

Orvos – Megpróbálhatom...

Pap – Honnan tudhatja biztosan, hogy a diktátor bukását nem vérfürdő követi? Polgárháború? Nagyszabású megtorlás? Lehet, hogy ez a diktatúra egy másikat szül. Még véresebbet. A történelem megmutatta, hogy a Forradalmat követheti a Terror.

Orvos – Akkor mi legyen? Ne tegyünk semmit? Ne álljunk ellen? Még akkor sem, ha gyávák vagyunk, de lehetőségünk volna kockázat nélkül cselekedni?

Pap – Nem tudom...

Orvos – Önnek soha nincs lelkiismeret-furdalása?

Pap – De igen... Csakhogy hiszek az adott szóban. Abban az esküben, amelyet mindketten letettünk. Mindketten fogadalmat tettünk, ki-ki a maga módján. Meg kell tartanunk a szavunkat, bármi történjék. Különben semmi sem maradhat fenn. Maga a törvény is lehet igazságtalan az alkalmazásában. De ha nincs törvény, nincs civilizáció. És ha nem hiszünk többé az adott szóban, nincs többé Emberiség sem...

Orvos – A szó fegyver is lehet. A diktátor az, aki diktál. Aki a saját törvényét diktálja. Az erősebb törvényét.

Pap – És aki saját szakállára, a törvényt semmibe véve kimond egy halálos ítéletet? Nem válik-e ő maga is potenciális diktátorrá?

Orvos – A törvényeket azért alkotják, hogy értelmezzék őket. Vannak pillanatok az életben, amikor egy ember halála a legkevésbé rossz megoldás.

Pap – Talán ma. De ha egyszer belekerülünk ebbe a gépezetbe, biztosak lehetünk benne, hogy végül nem zúz össze bennünket is? Nem kell-e egyszer valakinek, egyénileg, úgy döntenie, hogy megszakítja az erőszaknak ezt a körforgását?

Orvos – Vagyis ön is, akárcsak az a későbbi pap, megmentette volna Hitlert a fulladástól.

Pap – Egy gyereket mentettem volna meg. Nem ítéltem volna el előre. Különben megelőzésképpen börtönbe kellene zárni minden fundamentalistát, mert terroristává válhat. Aztán minden hívőt is, mert fundamentalistává válhat. Ezzel a logikával az uralkodóink hamar börtönbe vethetnének mindenkit, aki nem pontosan úgy gondolkodik, mint ők...

Orvos – De ebben a teokráciára emlékeztető diktatúrában már most is ez történik!

Pap – Valóban. Éppen ezért azoknak, akik majd megdöntik, mindenáron el kell kerülniük, hogy ugyanezt a halálos mintát ismételjék meg.

Orvos – Ön mondta az imént. Ha tudjuk, hogy valaki merényletre készül, nem kell megállítani?

Pap – De soha nem tudhatjuk biztosan...

Orvos – Teljesen biztosak sosem lehetünk, ezt elismerem... de néha még a támadás előtt védekeznünk kell. Egyáltalán nem biztos, hogy valaha megfertőződik egy vírussal, mégis elfogadja az oltást.

Pap – Nem hasonlíthatja a legrosszabb embereket kártékony vírusokhoz, amelyeket előre ki kell irtani, megfosztva őket minden emberi mivoltuktól. A rossz mindenekelőtt bennünk van. Először magunkban kell megküzdenünk vele, mielőtt másokban harcolnánk ellene.

Orvos – A saját sötét oldalamról gondoskodom. De attól még nem áll meg a gyilkos keze, amikor lesújtani készül.

Pap – Ma már vannak modellek, amelyek megjósolják, kiből válhat bűnöző. Azt mondják, csaknem százszázalékos pontossággal. Be kellene zárni ezeket az embereket megelőzőképpen?

Orvos – A veszélyes elmebetegeket is bezárják.

Pap – Mert már nincs szabad akaratuk...

Orvos – És terhességet is meg lehet szakítani azért, mert egy vizsgálat szerint a gyermek triszómiával születne.

Pap – Ez pedig felveti az eugenika egész kérdését... Ki kellene iktatni már születéskor mindenkit, aki valamilyen betegség génjét hordozza? Hogy ne legyen teher önmaga és a társadalom számára...

Orvos – Az eugenika esetében nem bűnözőkről beszélünk.

Pap – Egyesek azt állították, hogy azonosították a bűnözés kromoszómáját... A modern tudomány furcsa módon visszavezet bennünket a XIX. századi frenológiához, amely a koponya formájából akart veleszületett fogyatékosságokra következtetni... Innen már nincs messze a náci örült tudósok áltudományos tébolya, amely tömeges megsemmisítésekhez vezetett. Azzal a végzetes tervvel, hogy létrehozzanak egy felsőbbrendű fajt. Nem inkább abból mérhető egy civilizáció foka, hogyan bánik a leggyengébbekkel?

Orvos – Egyelőre inkább arról van szó, milyen sorsot szánunk ennek a rendszernek az erős emberének. Tényleg azt gondolja, hogy a Tábornok még megjavulhat? És mennyire lehetne őszinte ez a bűnbánat, amikor a tömeg már az Elnöki Palota kapujánál zúgolódik...

Pap – Erről majd az emberek bíróságai döntenek. Az ő felelősségét mérlegelve. Mennyi szabadságunk van a determinizmussal szemben? Ez a kérdés... Ha a sorsunk már születésünkkel eldőlt, akkor nem emberek vagyunk, hanem előre programozott gépek. Én nem tudnék ilyen világban élni... Ha ön azt gondolja, hogy egyesek rosszra, mások jóra vannak programozva, akkor nincs többé szabadság, nincs felelősség, és nincs lehetőség a megváltásra sem. Akkor elég volna tudományos módszerekkel szétválasztani a búzát a konkolytól, amíg végleg ki nem irtunk minden gyomot. Nem éppen egy totalitárius társadalom lenne ez?

Orvos – Hiszek a szabadságban. De nem teljes... Többé-kevésbé szabadon válaszolhatunk a kérdésre, de magát a kérdést nem mi választjuk. Vegyünk egy nagy családot. Minden gyereknek ugyanahhoz a helyzethez kell viszonyulnia. És mindegyik más választ ad, attól függően, hogy milyen ember, és milyen döntéseket hoz.

Pap – Igen... Akit erőszak ért, maga is erőszakossá válhat, vagy dönthet másként. Ebben valóban állást foglal. De hinni akarok abban, amit ma rezilienciának neveznek.

Orvos – Pontosan. A ránk kényszerített helyzet és az alapján döntünk, amilyenek vagyunk. De vajon szabadon választjuk-e meg, hogy milyenek vagyunk?

Pap – Azt gondolja, a Tábornok eleve arra volt meghatározva, hogy diktátor legyen? Hogy nem volt választása? És ebből azt a következtetést vonja le, hogy már születésekor el kellett volna pusztítani? Mint a fiatal Hitlert, őt is meg kellett volna fullasztani?

Orvos – Nem tudom... Inkább azt hiszem, ez a filozófiai vita kissé hiábavaló... Miközben az ablakaink alatt emberek harcolnak azért, hogy megváltoztassák a történelem menetét.

Szünet. Odakintről az utca moraja és automata fegyverek sorozatai hallatszanak.

Pap – Egyelőre sajnós, orvosként és papként is csak tehetetlenül várhatunk, hogy mi lesz ennek az összecsapásnak a következménye. Egyébként... mi vitte rá, hogy orvos legyen?

Orvos – Apám sebész volt. Az egyik fivérem radiológus, a másik fogorvos. Súlyos örökségem van. És ön? Gondolom, az apja nem szerzetes volt.

Pap – Az apám hentes volt... Nem volt hívő, és nem helyeselte, hogy papnak álltam.

Orvos – Biztosan csalódott volt, hogy nem akadt, aki továbbvigye a családi hentesüzletet...

Pap – Egy pap fiú... Szerintem jobban örült volna, ha azt mondom neki, hogy meleg vagyok...

Orvos – Egyke?

Pap – Négy nővérem van. Egyikük sem vonult zárdába, biztosíthatom...

Orvos – Négy nővér... és végül mégis ön öltött reverendát.

Pap – Vannak gyerekei, Százados úr?

Orvos – Van egy fiam.

Pap – Ha a fia bűnöző lenne, és sebesülten önhöz fordulna kezelésért, hagyná meghalni?

Orvos – Valószínűleg nem.

Pap – Amikor pap lettem, úgy döntöttem, hogy Urunkhoz hasonlóan minden embert a saját gyermekemnek tekintek. Megértheti, hogy egyetlenegy sem tudok közülük hagyni meghalni, még a legrosszabbat sem.

Orvos – A fiam bátrabb nálam. Ebben a pillanatban is a barikádokon van. Bármikor megölhetik. Azért is akarok minél hamarabb véget vetni ennek a rendszernek, és vele ennek a zsarnoknak, hogy őt megmentsem.

Pap – De még semmi sincs megírva. A legrosszabb sosem biztos.

Orvos – Attól tartok, már több mint valószínű.

Szünet. Odakint újabb zűrzavar támad.

Pap – Bizonyos értelemben sajnálom önt... Szomorú lehet olyan világban élni, ahol minden ember élete előre meg van határozva.

Orvos – Pedig a bűnözőknek a determinizmus remek kifogás arra, hogy felmentsék magukat a felelősség alól. Ismeri ezt a másik történetet? Egy ember meglát egy kígyót, amely egy kő alá szorult. A kígyó könyörög, hogy szabadítsa ki, és megígéri, hogy nem marja meg. Az ember felemeli a követ, a kígyó pedig megmarja. A kígyó bocsánatot kér a haldoklótól, és azt mondja: ilyen a természete, ölni kénytelen.

Pap – Akkor az én természetemhez is hozzátartozik, hogy ne hagyjam elkövetni ezt a bűnt.

Orvos – Akkor is, ha feljelent, és ezzel biztos halálra ítélt?

Pap – Ha nem hagy más választást.

Orvos – Nem fogja megtenni.

Pap – Mert oltás helyett mérget adott be nekem, mint az a kígyó, amelyről beszélt?

Orvos – Azt hiszi, ezt tettem?

Pap – Hagyhatta volna meghalni a Tábornokot anélkül, hogy gyónásban elmondja nekem... Már korábban döntött, nem? Miért gyónta meg nekem előre ezt a készülő bűnt?

Orvos – Talán mert bátorításra volt szükségem... Gyáva vagyok, mondtam. Szükségem volt az áldására...

Pap – Ha valóban mérget adott be nekem, tudja meg, hogy megbocsátok... Ráadásul engem is megszabadít egy lelkiismereti dilemmától...

Orvos – Ezt akarta, nem?

Pap – Imádkozni fogok önért, ameddig még élek...

Orvos – Alighanem ez lesz az első eset a történelemben, hogy egy papot gyónás közben gyilkolnak meg, és rögtön utána feloldozza a gyilkosát.

Pap – Mégis sajnálom, hogy nem sikerült meggyőződnöm...

Szünet.

Orvos – Kötelet dobni egy fuldokló zsarnoknak...? Talán hogy aztán felakasszuk vele...

Megszólal a telefon. Az orvos felveszi.

Orvos – Igen, őrmester... Igen... Mikor? Ez borzalmas... Értem... Rendben... *(Leteszi.)* A Tábornok most halt meg szívrohamban...

Pap – Te jó Isten...

Orvos – Istennek ehhez nem sok köze volt, ezt ön is tudja...

Pap – De most, hogy a vétke megtörtént, már feloldozhatom...

Orvos – Valóban?

Pap – Ha őszintén megbánta.

Orvos – Dicsőséget mindenesetre nem érzek miatta.

Pap – Nekem ennyi elég... Isten, a mi irgalmas Atyánk, aki Fiának halála és feltámadása által kiengesztelte önmagával a világot, adjon önnek bocsánatot és békét. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében feloldozom bűnei alól, amelyeket megvallott, és visszafogadom az Egyház közösségébe. Az Úr legyen önnel.

Orvos – Azért is feloldoz, hogy meggyilkoltam önt?

Pap – Már megbocsátottam önnek. De ahhoz, hogy feloldozzam, a bűnnek valóban meg kellene történnie, nekem pedig már halottnak kellene lennem. Így kissé nehéz... Másik gyóntatót kell majd keresnie.

Orvos – Értem...

Pap – De valójában nem mérgezett meg, ugye?

Orvos – És ön? Valóban feljelentett volna?

Pap – Ki tudja...

Orvos – Egy biztos: fertőző betegségben nem fog meghalni... Néhány évre be van oltva...

A pap feláll, hogy távozzon. Megszólal a telefon. Az orvos felveszi.

Orvos – Igen, őrmester... Köszönöm, hogy szólt... *(Leteszi.)* A tüntetők betörnek a Palotába, hamarosan számot kell adnunk a tetteinkről...

Pap – Isten legyen irgalmas hozzánk...

Az orvos elővesz egy pisztolyt az egyik fiókból, és az asztalra teszi.

Orvos – Segíts magadon, Isten is megsegít.

Pap – Ki ellen akarja használni ezt a fegyvert, Százados úr? A tegnapi bajtársai ellen, vagy a mai barátai ellen, akik aligha tekintik önt közéjük tartozónak?

Orvos – Majd meglátjuk, Atyám. Egyelőre a saját bőrünket kell menteni. Ne maradjunk itt...

Felállnak, hogy távozzanak.

Sötét.

Vége.

A szerző

Jean-Pierre Martinez 1955-ben született Auvers-sur-Oise-ban. Első színpadi tapasztalatait különböző rockzenekarok dobosaként szerezte, majd szemiotikusként dolgozott a reklámszakmában. Ezt követően televíziós forgatókönyvíróként tevékenykedett, végül pedig drámaíróként tért vissza a színházhoz.

Mintegy száz televíziós forgatókönyvet és több mint 120 színdarabot írt. Művei közül több már a kortárs színházi repertoár klasszikusává vált, köztük a *Péntek 13.* és a *Strip Poker*.

Ma Franciaország és a francia nyelvű országok egyik legtöbbet játszott kortárs drámaírója. Számos darabját több nyelvre, köztük angolra és spanyolra is lefordították, és rendszeresen játsszák őket az Egyesült Államokban, Latin-Amerikában és a világ számos más országában.

Jean-Pierre Martinezt a **SACD** (*Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques*) képviseli.

A hivatásos és amatőr színtársulatok munkájának megkönnyítése érdekében a szerző úgy döntött, hogy színdarabjainak szövegét ingyenesen letölthetővé teszi. Minden nyilvános előadáshoz azonban előzetesen be kell szerezni a szerző engedélyét.

A jelen szöveg szerzői jogi védelem alatt áll. A mű egészének vagy bármely részének jogosulatlan sokszorosítása, átdolgozása vagy felhasználása jogi következményekkel járhat.

Jean-Pierre Martinez kapcsolatfelvételéhez, illetve valamely darabja előadási engedélyének kérelmezéséhez kérjük, használja az alábbi kapcsolatfelvételi űrlapok egyikét:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

Jean-Pierre Martinez valamennyi színdarabja és azok fordításai ingyenesen letölthetők a weboldalairól:

<https://jeanpierremartinez.net/en/jean-pierre-martinez-dramainak-ingyenes-letoltese/>

<https://comediatheque.net/szinhazi-darabok-szovegeinek-ingyenes-letoltese/>

A mű és annak minden része szerzői jogi védelem alatt áll.

A mű bármilyen felhasználása – különösen bármely nyilvános színpadi előadás – a szerző előzetes engedélyéhez kötött.

A jogosulatlan felhasználás jogi eljárást vonhat maga után, és kártérítési igényt alapozhat meg.

© La Comédiathèque

2026. szeptember

ISBN 978-2-38602-497-9

A szöveg letöltése: ingyenes